

Notranja politika
19.09.2009 07:53
VLADA, ŠOLSTVO, MINISTER

Golobič za STA: Težko boste našli primer, ko je Zares vsilila neko kadrovsko rešitev (intervju)

pogovarjal se je Aleš Kocjan

Predsednik Zares in minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič.

Ljubljana, 19. septembra (STA) - Očitki, da skuša Zares kadrovati v vladi in na položaje nastavlja svoje ljudi, "so očitki tistih, ki nas skušajo diskvalificirati. Gre za ljudi, ki želijo nastavlja ljudi v maniri prejšnje vlade, pri tem pa naletijo na zid Zaresa," je v pogovoru za STA dejal Gregor Golobič. Glede krize pravi, da v danih okoliščinah več ni bilo mogoče narediti.

Ste si ogledali kakšen nastop slovenske košarkarske reprezentance na Evropskem prvenstvu?

Žal ne utegnem. Mogoče sem vsega skupaj videl štiri minute žive igre. Tudi sicer sem morda kot nekdo, ki je nekoč igral košarko, preveč živčen, ko gledam tekme. Imam občutek, da takrat igrajo slabše, zato raje pustim, da me z obvestilom o dobrem rezultatu razveselijo drugi.

Kakšno uvrstitev napovedujete naši reprezentanci?

Glede na to, kako igrajo, mislim, da lahko merijo prav na vrh. Vsekakor pa so že do zdaj pokazali, da so iz pravega testa.

V ponedeljek bo minilo leto dni od volitev. Kako kot predsednik Zaresa, ene izmed strank, ki sestavljajo vlado, ocenjujete delo vlade?

Delo vlade poteka v pogojih, ki si jih ob začetku mandata verjetno nihče ni mogel predstavljati. Slika je namreč bistveno bolj temna, kot so kazale celo pesimistične napovedi. Vlada se je znašla v hitro na slabše spreminjajočem se okolju tako v tujini kot doma, zato je bilo potrebno veliko improvizacije. Čarobne rešitve žal nima nihče, kljub temu pa menim, da je vlada prikazala veliko odločenost spopasti se s krizo.

Predvsem mislim, da je solidno uravnotežila svoje ukrepe - na eni strani je poskrbela za mrežo, ki v najboljši možni meri prestreza tiste, ki se znajdejo v socialni stiski, pripravila je ukrepe za preprečitev zloma finančnega sistema in sprostitev kreditnega krča v odnosu do gospodarstva - kjer smo najmanj uspešni in bodo v kratkem potrebni novi premisleki -, na drugi strani pa je uspela ohraniti in celo okrepiti razvojno komponento. Mislim, da je bil ravno tu storjen izrazit korak naprej, kar vedo povedati tudi v podjetjih, ki so inovacijsko aktivna.

Opozicija ocenjuje, da so bili socialni ukrepi relativno zadostni, da pa primanjkuje razvojnih ukrepov.

Po mojem vedenju nikoli v zgodovini Slovenije ni bilo toliko neposrednih razvojnih spodbud, kot jih je bilo ravno v tem kriznem letu 2009. Skozi oba rebalansa proračuna smo temu namenili zelo veliko pozornosti. To med drugim pokaže tudi primerjava sredstev, ki so bila preko razpisa leta 2008 in 2009 namenjena za razvojno raziskovalno aktivnost mikro, malih in srednjih podjetij, ki so sicer ključna komponenta sodobnega gospodarstva. V bogatem letu 2008 so za to namenili en sam milijon evrov, v skromnem letu

2009 pa kar 20-krat več. Pogosto se tu pojavlja vprašanje, ali bi bila morda primernejša investicijska olajšava za razvojne projekte, vendar mnogi tako domači kot tuji strokovnjaki, med njimi npr. eksperti OECD, ocenjujejo, da ne. Namreč, če imajo podjetja likvidnostne težave, jim tudi investicijska olajšava ne pomaga, saj zaradi nelikvidnosti ne morejo investirati.

Pa vendar, tudi predsednik države je bil v ponedeljek kritičen do prepočasnega ukrepanja vlade. Dejal je, da bi lahko vlada pri ukrepanju pokazala več odločnosti...

Na ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki ga vodim, ocenjujem, da bistveno več v danih okoliščinah ni bilo mogoče narediti. Na našem področju smo želeli kar najhitreje pomagati podjetjem, v katerih bi zaradi krize lahko zastali ključni razvojni projekti, zato smo v ta namen namenili največji del sredstev - tudi evropskih, ki so bila sicer planirana v prihodnjih letih. Enako so ravnali na ministrstvu za gospodarstvo, kjer so npr. sredstva za razpis za razvojne-investicijske projekte iz 50 milijonov dvignili na 109 milijonov evrov.

Seveda se da narediti še marsikaj glede poenotenja in poenostavljanja teh razpisov, institucij, ki jih izvajajo, premikom poudarka od nepovratnih k povratnim sredstvom, vendar ne v tako kratkem času, kot smo ga imeli na razpolago. To pride zdaj na vrsto. Mimogrede, pred kratkim je bil objavljen razpis za mlade raziskovalce v gospodarstvu in lahko povem, da se je odziv po stagnaciji in upadanju zanimanja v preteklih letih, izrazito povečal. Dobili smo več kot 160 prijav za mlade raziskovalce na podiplomskem študiju v gospodarstvu za prihodnje leto.

Kako sicer trenutno poteka delo v koaliciji, posebej glede na to, da je bilo v preteklosti mogoče zaznati precej trenj med nekaterimi strankami?

Objektivne težave, s katerimi se srečuje vlada, so tako velike, da prav velike pozornosti samim odnosom v koaliciji ne posvečamo. Morda je to tudi botrovalo kakšnemu od nesporazumov in praskam, ki so se zgodili v tem času, vendar smo dejansko osredotočeni na reševanje težav in na tisto, kar od nas upravičeno pričakuje javnost. V kriznih situacijah se je namreč treba hitro odločati, poteze velikokrat niso popularne, politične stranke pa imajo s tem neredko težave.

Kot veste, je Zares odnos najbolj zaostriala pri reprogramiranju posojil, ki so bila namenjena lastniški konsolidaciji in spornim menedžerskim prevzemom, kjer smo trdili, da se to dogaja na račun odtegnjene podpore realnemu gospodarstvu, pri čemer so bila strahotno izčrpavana tudi podjetja, ki so bila tarče teh prevzemov. V teh dneh se je to končno potrdilo, saj je prišel na dan podatek, da je skupina okoli Pivovarne Laško samo v letošnjem letu iz svojih hčerinskih družb izvlekla za okoli 50 milijonov evrov. Ta naša opozorila so takrat trčila v mnoge interese, deležni smo bili surovih diskvalifikacij, groženj s tožbami ipd. Kljub temu so bile stvari postavljene na svoje mesto.

Ste v koaliciji zdaj te stvari dokončno razčistili?

Koalicija in vlada sta nam prisluhnili in soglasje je bilo doseženo. To je tudi povzročilo cel niz posameznih dejanj, ki so danes obelodanila realno stanje v teh tranzicijskih tvorbah. Zdaj se začena neka pot njihovega okrevanja, ki pa bo zaradi krize in finančnega izčrpanja teh podjetij veliko težja.

Kako pa kaj sodelujete s premierom Borutom Pahorjem?

Najino sodelovanje je korektno. Sam mu skušam po svojih močeh svetovati pri številnih težkih dilemah, ki jih ima pred seboj. Tudi sicer imamo predsedniki koalicijskih strank redno tedensko koordinacijo, kjer se pogovarjamo o vsem ter si skušamo biti v oporo in pomoč.

Kaj menite o očitkih, da skuša vaša stranka v vladi predvsem kadrovati in na položaje nastavlja svoje ljudi?

Naša stranka je takoj na začetku mandata zavrnila predlog, da bi se o kadrovskih vprašanjih, tako kot v preteklosti, usklajevali generalni sekretarji koalicijskih strank. Zaradi tega smo bili deležni kar nekaj

zamer s strani generalnih sekretarjev nekaterih koalicijskih strank, vendar smo vztrajali - tudi zaradi mnogih slabih potez, ki so se na tem področju zgodile v prejšnjem mandatu in rezultirale v porazno stanje mnogih pomembnih slovenskih podjetij. Dejstvo je, da boste težko našli primer, ko bi naša stranka vsilila neko svojo kadrovske rešitev.

Tudi sicer smo, kar se tiče kadrovanja, oblikovali in podprli idejo o kadrovske-akreditacijskih svetih in javnih razpisih za vodilna mesta. Po drugi strani z vsemi rešitvami ne moremo biti zadovoljni - npr. dogajanje glede vodstva Slovenskih železnic - osebno zelo obžalujem, da je ta nadzorni svet zapustil Peter Kraljič, in da vlada kot lastnik SŽ njegovega sporočila ni vzela dovolj resno. V tem smislu prihajajo diskvalifikacije oz. očitki, ki jih navajate, od tistih, ki so sami nestrokovno strankarsko-politično kadrovali v prejšnjem mandatu, pa tudi od nekaterih, ki bi v tej vladi želeli nastavljat ljudi v stari maniri, pri tem pa naletijo na zid Zaresa.

V zvezi s kadrovanjem je vsaj za nekatere težava tudi ta, da je dal premier Borut Pahor še pred volitvami javno zavezo, da vlada, ki jo bo vodil, ne bo predčasno menjala ljudi, ki so na nižjih položajih od državnih sekretarjev, zdaj pa se te obljube očitno ne drži. Kako to komentirate? Je šlo za preveč optimistične napovedi ali zgolj za predvolilno retoriko?

Mislím, da je Borut Pahor tako govoril vedno - pred volitvami, med volitvami in po njih. On je tak in ne bi rekel, da je kadarkoli taktiziral. Sam sem sicer glede tega pred volitvami napovedal, da mora država, v gospodarskih družbah, kjer organi upravljanja očitno ne delajo dobro in to potrjujejo tudi revizijska poročila, ukrepati kot lastnik. To je njena odgovornost. Tako sem govoril takrat in tako mislim še danes. Težko pa bi rekli, da se je pod to vlado zgodil nek cunami kot pred štirimi leti, kjer bi se nekoga, ki je bil v prejšnjem mandatu imenovan na vodilni položaj, odstavljalo zgolj zato, ne pa na podlagi strokovnih in poslovnih razlogov družbe.

V začetku oktobra bo minilo dve leti od ustanovitve Zaresa. Kako ste zadovoljni s samim razvojem stranke?

Predsednik mora biti vedno zadovoljen s stranko, vprašanje pa je, kako je obratno. To bomo ugotovili na rednem glasovanju o zaupnici, ki ga imamo na vsakoletni konvenciji - zboru vseh članic in članov, ki bo predvidoma novembra. Interna razprava o razvoju stranke poteka precej dinamično, kar je prav in tudi razumljivo, saj smo v manj kot dveh letih prešli pot od ustanovitve, gradnje mreže stranke, do dveh volilnih nastopov in vstopa v vlado v najtežjem obdobju. Veliko preveč in prehitro, da bi bili lahko vsi in z vsem zadovoljni.

Kako je na stranko vplivala afera, povezana z vašim zamolčanjem deleža v Ultri sum?

Gotovo je vplivala. Ni mogoče, da nek medijsko-političen konstrukt, ki je dobil tako enormne razsežnosti, ne bi vplival nanjo. To je preizkušnja, s katero se je treba soočiti, kar velja tudi za stranko. Zdaj se ta "kanalazacijski" val, ki mu je bilo nemogoče enakovredno parirati, postopoma umirja in bodo do besede morda lahko prišla tudi dejstva, ki bodo izsušila preostale luže in naplavine.

Ko je afera izbruhnila, ste napovedali tožbe proti nekaterim medijem. Kako daleč so te tožbe?

Za tožbe se je odločilo podjetje Ultra, ki je bilo že drugič zlorabljeno za očitno najbrutalnejše politično obračunavanje, zato sem se odločil, da zaenkrat sam po tem sredstvu še ne bom posegel. Sem pa sprožil nekaj postopkov pred častnim razsodiščem društva novinarjev, ker sem ocenil, da je šlo v marsičem za prestopanje bregov osnovne novinarske profesionalnosti.

Če vas prav razumem, osebno verjetno obravnavate omenjene tožbe, vendar, a ni to precej podobno ravnanju predsednika SDS Janeza Janše, ki zaradi nekaterih zapisov toži kolumnista Vlada Miheljaka, kar so ga nekateri precej kritizirali?

Ne bi rekel. Janez Janša ni gospodarska družba. Nima več kot 200 zaposlenih, ki jim mora vsak mesec

zagotoviti plačo. Povsem logično je, da podjetje, ki se drugič znajde pod takšno uničevalno diskvalifikacijo, odreagira vsaj s pravnimi sredstvi, ki so ji edina preostala na voljo.

V povezavi z Ultra se je v zadnjem času pojavil zaplet, povezan z uvajanjem kartice Urbana, ki jo podjetje uvaja za Mestno občino Ljubljana (MOL). Kako komentirate navedbe v medijih, da bi Ultra morala plačevati penale MOL, ker na urbanomate ni namestila sistema plačevanja z Moneto in plačevanja preko kreditnih kartic.

To vprašanje težko naslavljate name, saj v Ultri nisem aktivno prisoten že dve leti. Tudi sam razpis MOL za kartico, izbor in podpis pogodbe, so potekali v času, ko tam nisem bil več zaposlen. Vse, kar vem o tej zadevi, vem iz prispevkov medijev in odgovorov Ultra, ki jih pošilja tudi meni v vednost, saj jih mediji skoraj nikoli nočejo objaviti. Iz teh odgovorov in tudi javnega stališča mestne občine nedvoumno sledi, da je Ultra svoj del projekta opravila in da ga je - če potegnemo primerjavo s podobnimi projekti drugih podjetij kje drugje - opravila v rekordno kratkem času.

Iz odgovorov je tudi razvidno, da plačevanje z Moneto na urbanomatih ni bilo aktivirano na zahtevo naročnika, čeprav je bilo tehnično možno, in da plačevanje s kreditnimi karticami ni moglo biti odobreno, dokler Bankart kot največji procesni center za kartično poslovanje v Sloveniji ni zaključil vseh testiranj. Razvidno je tudi, da je na parkomatih delovanje različno. Na napravah podjetja Traffic Design mestna kartica deluje, ker je podjetje zagotovilo ustrezne protokole, medtem ko podjetje Siemens Slovenija, ki ima večino parkomatov, tega kljub obveznosti do MOL ni uspelo storiti.

Trdite torej, da je Ultra vse svoje obveznosti izpolnila?

Sam ne morem trditi ničesar, ker, kot rečeno, v podjetju več nisem aktiven. Samo povzel sem vam dejstva, na katera vztrajno opozarjajo tako v podjetju Ultra in v mestni občini. Drugih dejstev še nisem zaznal.

Vprašam zato, ker ste njegov delni lastnik ...

Tudi vi imate verjetno delnice v kakšnem podjetju, pa to ne pomeni, da lahko ali morete govoriti v njegovem imenu.

Kako za konec ocenjujete afero Patria. Kot je znano, je šlo pred letom dni, po katerih je prišlo do zamenjave oblasti za veliko afero, ki pa do danes kljub vsemu še ni dobila epiloga.

Mislím, da je pred časom predsednik SDS Janez Janša v nekem intervjuju pozval medije, naj objavijo izjave predsednikov koalicije izpred enega leta. Moje lahko vedno objavijo. Še vedno mislim, da je treba resno vzeti v ozir dejstvo, da resne preiskovalne ustanove, tako na Finskem kot mednarodno preko Interpola, to zadevo intenzivno preiskujejo. Če se zdi, da to traja dolgo, pa iz tega ni mogoče sklepati, da je preiskava brezpredmetna. Prej nasprotno. Trgovina z orožjem ni redko zaznamovana s sumom zahtevnih oblik kaznivih dejanj, zato je prav, da se jih z dolžno skrbjo prepusti preiskovalnim institucijam. Vsebine preiskave sicer sam nisem komentiral ne takrat niti danes. Upravičeno pa je pričakovati in zahtevati, da se ne nadaljuje nedopustna praksa slovenskih preiskovalnih organov, da bi zalagali depeše ali neustrezno komunicirali s sogovorniki na drugi strani.

V zvezi s to zadevo sem še vedno prepričan, da je obstoječa protikorupcijska klavzula preslaba varovalka za Slovenijo in da jo je treba nadomestiti z manj luknjičasto. S tem na vladi do zdaj v celoti še nisem uspel, obstajajo pa zagotovila, da naj pa bi v pogajanjih za spremembo pogodbe varovalko spremenili tako, da bi bili slovenski interesi bolj zavarovani.

Kako pa pri tej preiskavi vidite delo generalne državne tožilke Barbare Brezigar? Pojavljajo se govornice, da naj bi bila kmalu zamenjana.

Sam sicer nimam časa spremljati dela državnega tožilstva, zasledil pa sem, da naj bi bila v parlamentu dana pobuda, da državni zbor v skladu s svojimi pristojnostmi obravnava redno poročilo o delu tožilstva.

To je dobrodošlo, zato ne razumem, zakaj bi se kdo temu izogibal.

Imate v mislih razpravo na odboru za notranjo politiko?

Ja. Kolikor vem, pa je naša poslanka Cveta Zalokar Oražem na odboru dala pobudo, da se o poročilu o delu tožilstva v letu 2008 v skladu s predpisi obravnava tudi na plenarnem zasedanju DZ in ne samo na odboru, čemur pa nasprotujejo v SDS, češ da gre za politizacijo, pri čemer so ravno oni celoten prejšnji mandat skozi delo preiskovalne komisije o preteklem delu tožilstva počeli ravno to.

Ste torej vi za to, da se Brezigarjevo zamenja?

Sem za to, da se v državnem zboru opravi resna obravnava o omenjenem letnem poročilu, prav tako pa tudi, da pravosodno ministrstvo izvede nadzor nad Okrožnim tožilstvom v Ljubljani, kar si je zadalo kot nalogo. Razrešitev se lahko opravi samo na podlagi negativnih ugotovitev v takšnih primerih, zato je v tem trenutku govorjenje o tem popolnoma brezpredmetno in poskus odvritve pozornosti od rezultatov dela tožilstva.

ako/td

19.09.2009 07:53

© STA 2007. Vse pravice pridržane. ISSN 1854-214X